

ning, der i Øjeblikket gøres gældende af Regeringen og har faaet Tilslutning i det hele og store fra adskillige Medlemmer ogsaa her i Tinget: at en rimelig Rente skal opnaas af den i Statsbanerne anbragte Kapital. Lovbundne Takster ere da lige saa urimelige, som det vilde være, hvis et Aktieselskab, altsaa f. Eks. et Transport-selskab, paa en Generalforsamling besluttede at lovbinde sin Bestyrelse til bestemte Takster; noget saadant finde fornuftige Forretningsfolk ikke paa; det have vi derimod gjort. Hvad jeg derfor kunde finde naturligt og rigtigst, var, at vi ophævede Statsbanetakstloven; noget, man jo imidlertid, det indser jeg vel, ikke staaer overfor. Jeg vilde finde dette dobbelt naturligt, fordi den ganske sikkert er mindre paa sin Plads her i Landet end i noget andet Land. Der er, mig bekendt, ikke noget andet Land, som har lovbundne Statsbanetakster; der er ganske vist i fremmede Lande enkelte tvungne Takster for Privatbaner; saaledes er der i England fastsat en billig Takst for Privatbaner, efter hvad jeg ved dog kun for tredie Klasse og for ganske enkelte Tog daglig. Men selv denne lovbundne Takst for disse Privatbaner er dog adskillig højere end det, vi fastslaa for samtlige Baner og Tog her i Landet, og ud over meget lempeligt at lovbinde nogle Takster for Privatbaner tror jeg ikke nogen anden Stat er gaaet, der ere vi vist et enestaaende Foregangsland, uagtet det, som jeg sagde, tiltrænges mindre her end maaske i noget andet Land, eftersom vi mere end andet Sted have Sikkerhed for, at Taksterne ikke skulle blive overdrevne, Sikkerhed gennem den Konkurrence, som er en given Følge af vore mange Havnebyer og Søfartsforbindelser.

Jeg er dog klar paa, at en Ophævelse eller generel Omdannelse af Loven om Statsbanetakster staa vi ikke overfor, i alt Fald ikke for det første, men maaske kommer det en Gang i Tiden. Heller ikke tror jeg, man vil naa til Forstaaelse om Ændring af et andet Forhold, som jeg i og for sig har fundet urimeligt og urigtigt, nemlig den absolutte Fastslaaen af ganske ens Takster over hele Landet. Man har ment, at Retfærdigheden krævede det; mig forekommer det tværtimod, at som hele vort

Jernbanevæsen drives, er det ingenlunde retfærdigt. Man har ikke hos os, som naturligt kunde være, gjort den Betragtning gældende, at Etableringen af Hovedforbindelserne er en Statssag og alle Lokalforbindelser naturligt en Privatsag eller Kommunsalsag. Vi have tværtimod paa adskillige Steder, hvor der slet ikke var Grund til det, gjort rene Lokalbaner til Statsbaner; vi have derved opnaaet, at af to Egne, som ligge lige op ad hinanden, og hvor en Bane har haft samme naturlige Grundlap som Lokalbane, har den ene faaet Statsbane med billige Takster, den anden Privatbane med dyre Takster. Hvis vi ville, at fuld Retfærdighed skal etableres, kunde det kun opnaas ved at forlange Statsbanetakster indførte ogsaa for Privatbanerne. Saa meget er imidlertid vist, at gjorde vi dette, vilde de fleste Privatbaner knap kunne klare Driften, endsige forrente Statens og Kommunernes Kapitaler. Det er i og for sig ikke naturligt og rigtigst, at rene Lokalbaner, som drives af Staten, paaføre denne et urimeligt Tab, som kun nogenlunde dækkes af de Hovedbaner, som give stor Indtægt. Imidlertid er jeg tilbøjelig til at tro, at det er udelukket, at man paa dette Punkt vil gaa til væsentlige Ændringer. Der er dog paa et enkelt Punkt, som jeg senere skal berøre, et Forhold, hvor man kunde ønske, at det var muligt for Administrationen at indføre Takster noget forskellige fra det øvrige Lands. Hvad vi derimod bør kunne enes om, er at binde Administrationen saa lidt som muligt, og det forekommer mig, at det ogsaa er tilstræbt i Forslaget, som det er affattet og motiveret, og hvorved det i det hele taget vil kunne gøre Fyldest.

Jeg skal derefter berøre de Indvendinger, der ere gjorte mod hele Forslaget, idet jeg dog ikke skal komme ind paa de Indvendinger, der for mig ingen Betydning have, som f. Eks. Talen om, at det, vi her gaa til, er kulturfjendtligt. Heller ikke skal jeg komme videre ind paa den Indvending, at Statsbanernes Kapital er for høj, og at derfor hele Grundlaget er falsk. Jeg er nemlig ikke i Tvivl om, at for saa vidt det ærede Medlem for Københavns 10de Valgkreds (Bang) har Ret i de Betragtninger, han herom gjorde gældende, ligger det kun